

KUVAYI MİLLİYE VE KUVAYI MİLLİYE RUHU

Yağmur AÇIKGÖNÜL*

Kuvayı Milliye, Türk Kurtuluş Savaşı'nı yürüten ulusal direniş kuvvetlerine verilen isimdir. Milli Mücadele döneminde düzenli ordu kuruluncaya kadar düşmanı yıpratana, gerilla savaşı yapan ve düzenli ordunun kurulmasına zemin hazırlayan milis kuvvetlerin genel adıdır. Kuvva kelimesi Arapça 'güç' anlamına gelmektedir. Kuvayı Milliye terimi de 'ulusal güçler' olarak tanımlanır. Çeşitli kaynaklarda Kuvayı Milliye tanımı şöyle belirtilmiştir: Sina Akşin: "Kuvayı Milliye, önce Yunan istilası ve sonra da Güneydoğu'da Fransız işgaline karşı oluşan milis kuvvetler." olarak tanımlar. Alev Coşkun, Kuvayı Milliye'nin Kuruluşu adlı kitabında Kuvayı Milliye'yi, Kurtuluş Savaşını yürüten ulusal direniş kuvvetlerinin genel adı olarak tanımlamaktadır. Rahmi Apak, Kuvayı Milliye için, "Asker-milis karışımı bir kuvvettir." ifadesini kullanmıştır. Hamza Eroğlu ise; "Kuvayı Milliye, bugünkü dildeki kullanımı ile Milli Kuvvetler, Yunanlıların İzmir'i işgal etmeleri ve Anadolu'daki ilerlemeleri üzerine kurulan ve düşmana karşı savaşıyan kuruluşlardır." Mevlüt Çelebi'ye göre: Kuvayı Milliye; Türk milletinin düşman işgallerine karşı sessiz kalmayışının, bağımsız yaşama iradesinin ve haksızlığa direnişinin genel adıdır.

İlk kez 1877-78 Osmanlı Rus Savaşı'nda ortaya çıkan Kuvayı Milliye, 1897 Osmanlı-Yunan ve 1912 Balkan Savaşlarında da gerilla hizmeti görmüştür. Türk milletinin bağımsız yaşama isteği doğrultusunda düşmana karşı verdiği mücadelenin temel yapı taşlarından olan Kuvayı Milliye, Türk tarihinin en ağır antlaşması Mondros Ateşkes Antlaşması'yla ordunun terhis edilmesi ve hükümetin işgallere karşı silahlı direnişini önlemeye çalışması Türk milletinin bağımsızlığına büyük bir darbe olmuştur. Ancak halk düşman işgallerine karşı Kuvayı Milliye adı altında örgütlenerek ulusal direnişini başlatmıştır. Batı Anadolu'da oluşturulan Kuvayı Milliye zamanla daha geniş bir alana yayıldı. Batı Anadolu'dan sonra güneyde de Fransızlara karşı Kuvayı Milliye birlikleri kurulmuştur.

Milli Mücadele boyunca Türk milletinin bağımsızlığı adına savaşıyan Kuvayı Milliye birlikleri, Anadolu'nun her yerine yayılarak uzun süre faaliyet göstermiştir. Kuvayı Milliye'nin kısa zamanda kurulup genişlemesi, halkta savunma ruhunun uyandığını göstermektedir. Samet Ağaoğlu, Kuvayı Milliye Ruhu adlı kitabında Kuvayı Milliye'yi 'Milli istiklal davasına atılmış olan Türk milletini, bu dava devam ettiği sürede, bu bağımsızlığa

---

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Üçüncü Sınıf Öğrencisi

inanan ve onu gerçekleştirmek için hesapsız fedakarlığı göze alan bir ruh haleti sarıyordu. Bu ruh haletine ‘Kuvayı Milliye Ruhu’ şeklinde açıklamaktadır.

Kuvayı Milliye’nin Türk milletinin bağımsızlığını kazanmasındaki katkısı oldukça önemlidir. Dünya kamuoyunda Türk halkının Yunan işgalini sessizce karşıladığı fikrinin yerleşmesini önlemiş ve Yunan kuvvetlerinin ilk zamanlarda Anadolu’da rahatça ilerlemesine engel olup, Yunan ordularını her yerde rahatsız etmişlerdir. Türk köylerini Rum ve Ermeni çetelerinin baskınlarından koruyup, bu çeteleri yok etmeyi başarmıştır. Kuvayı Milliye birlikleri Büyük Taarruz’dan önceki muharebelerin hemen hepsinde orduya yardımcı olarak savaşmıştır. Ayrıca düzenli ordunun kurulması için de zaman kazandırmıştır. Kuvayı Milliye’nin sağladığı yararlarından biri de Anadolu hareketini gerek İstanbul Hükümeti’ne gerekse dünyaya bir milli ayaklanma olarak göstermek olmuştur.

Kuvayı Milliye’nin sağladığı yararların yanı sıra zararları da bir hayli fazladır. Kuvayı Milliye halkı korkutmuş, yıldırılmış, halktan zorla malzeme ve gıda maddesi sağlamış, halka çok kötü davranmıştır. Hemen her yerde terör havası estiren Kuvayı Milliye halk tarafından sevilmemiştir. Kuvayı Milliye’nin kumandanları çıkan ayaklanmaları kendi yöntemlerine göre bastırmaları ve ayaklananları kendi kurallarına göre cezalandırmaları, halkın milli mücadeleye karşı güvensizlik duymasına neden olmuştur. Dağınık ve düzensiz mücadele etmeleri, düzenli düşman ordularını durduracak güçten yoksun olmaları, işgalleri kesin olarak durduramamaları ve Anadolu’nun kesin olarak işgallerden kurtarılmak istenmesi Kuvayı Milliye’nin dağılmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda da 8 Ekim 1920’de ülkenin her tarafından gelen Kuvayı Milliye birliklerinin katılımıyla düzenli ordu kurulmuştur.

Mustafa Kemal Atatürk Kuvayı Milliye’yi şöyle tanımlamıştır: “Hükümet merkezi, düşmanların şiddetli çemberi içindeydi. Siyasal ve askeri bir çember vardı. İşte böyle bir çember içinde yurdu savunacak, halkın ve devletin bağımsızlığını koruyacak silahlı kuvvetlere onlar emrediyorlardı. Bu biçimde yapılan emirlerle, devlet ve halkın araçları temel görevlerini yapamıyorlardı. Yapamazlardır da. Bu araçları savunmanın birincisi olan ordu da, ordu adını korumakla birlikte, elbette temel görevini yerine getirmekten yoksundu. İşte bunun içindir ki, yurdu savunmaktan ve korumaktan ibaret olan temel görevi yerine getirmek, doğrudan doğruya halkın kendisine kalıyordu. İşte buna Kuvayı Milliye diyoruz.”